

Oikaisuvaatimus koskien Maiju Lassilan koulun rehtorin valintaan, Juntunen Arto

Sivistyslautakunta 18.12.2020 § 98

196/01.01.00.01/2020 [Tohmajärven yhtenäiskoulun ja lukion rehtorin tehtävät]

Oikaisuvaatimuksen hakija Arto Juntunen vaati 4.12.2020 kirjatussa oikaisuvaatimuksessaan sivistyslautakunnan päätöksen 17.11.2020 § 74 kumoamista. Asia koskee Maiju Lassilan koulun rehtorin valintaa. Oikaisuvaatimuksen hakija perustelee päätöksen kumoamista päätöksen lainvastaisuudella ja sillä, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lisäksi oikaisuvaatimuksen hakija vaatii, että hänet on valittava ko. virkaan ansioituneempana.

Oikaisuvaatimuksen tekijä perustelee, että valintapäätös on perustuslain 125 § vastainen. Perustuslain 125 § Virkojen kelpoisuusvaatimukset ja nimitysperusteet sanotaan seuraavasti *”Lailla voidaan säätää, että määrättyihin julkisiin virkoihin tai tehtäviin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto”*. Kuntaliiton ohjeistus henkilöstövalinnan perusteleminen.
<https://www.kuntaliitto.fi/laki/henkilostovalinnan-perusteleminen>.

”Kenelläkään ei ole ehdotonta oikeutta tulla valituksi kunnan virkaan pelkästään siksi, että hänellä on korkeampi koulutus tai pitempi työkokemus kuin muilla hakijoilla (mm. KHO:19.9.1997/2296). Hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella on lain mukaan mahdollista päätyä valitsemaan kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muukin kuin korkeimmin koulutettu taikka kokenein. Virkaa täyttävällä kunnan viranomaisella on laaja harkintavalta painottaa yhtä kelpoisuusvaatimuksiin sisältyvistä vaatimuksista ja ”ohittaa” jokin muu vaatimus haastattelun ja ansiovertailun perustuvan kokonaisarvion nojalla.

Pitempi kokemus ei siten automaattisesti tee hakijaa vähemmän kokenutta kokonaisuutena paremmaksi (ks. myös korkeimman oikeuden vuosikirjaratkaisut KKO:2005:24 ja KKO:1996:141.). Haettavana olevaan virkaan pidemmän työkokemuksen omaava hakija voi kuitenkin olla virkaan koulutuksensa puolesta soveltuvampaa ja muutoin pidemmän työkokemuksen omaavaa hakijaa ansioituneempi virkaan, kun myös henkilökohtaiset ominaisuudet otetaan kokonaisarvioinnissa huomioon. Virkaa täyttävällä on muutenkin hakijoiden henkilökohtaisten ominaisuuksien painottamisessa harkintavaltaa”.

Perustuslain 125 § yleisiä nimitysperusteita on tulkittu rehtorin viran kelpoisuusehtoihin liittyen valitun ja oikaisuvaatimuksen tekijän henkilökohtaisten ominaisuuksien välillä. Perustuslain säännös edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Koulutuksen ja työkokemuksen ohella **on arvioitava viran hoitamisen kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia** (soveltuvuus, kelpoisuus, työkokemus, pedagoginen johtaminen, vuorovaikutustaidot, oppilashuolto kokemus/osaaminen, lukio-opetuksen tuntemus, tietoviestintätaidot, toimiminen yhteistyöverkostoissa, johtajuus). Kokonaisarvioinnissa virkaan valittu on ollut ansioituneempi. Virkavalinnan suorittava toimielin voi ottaa päätöstä tehdessään huomioon tiedot myös hakijan aikaisemmasta toiminnasta ja sen puitteissa osoittaman ansioituneisuuden taikka sen puutteen. Kunnan

viranomaisella on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta valita kenet tahansa kelpoisista hakijoista ja laaja harkintavalta painottaa yhtä kelpoisuusvaatimusta ja ohittaa jokin muu vaatimus.

Oikaisuvaatimuksessa mainitaan, että valintavastuussa olevalta työryhmältä olisi tullut edellyttää hakijoiden ansioiden keskinäisen yksityiskohtaisen vertailun sisällyttämistä nimitysesitykseen tai päätökseen. Lisäksi oikaisuvaatimuksen hakija mainitsee oikaisuvaatimuksessa, että lautakunnalle olisi tullut esittää hakijoita tai vähintään haastatteluun kutsuttuja koskeva tasa-arvolaisissa ja viranhaltijalaissa edellytetty virkaa hakeneiden henkilöiden ansioiden vertailu, jossa koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi otetaan huomioon hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset ominaisuudet. Sivistyslautakunta toteaa, että sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.9.2020 § 55 valinnut työryhmän valmistelemaan hakukuulutuksen ja toteuttamaan haastattelut. Työryhmään kuului vs. sivistysjohtaja, henkilöstösihteeri, neljä sivistyslautakunnan jäsentä, nuorisovaltuuston edustaja ja opettajien edustaja. Työryhmä on valmisteellut rehtorin viran hakukuulutuksen ja toteuttanut haastattelut. Työryhmän kokoonpanon laajuuden tarkoituksena on ottaa huomioon mahdollisimman laajan joukon näkemys virkaan valittavasta rehtorista. Työryhmän tekemässä hakukuulutuksessa mainitaan seuraavasti:

”Rehtorin tehtävänä on johtaa koulun pedagogista toimintaa. Odotamme rehtorilta toimintaa kehittävää otetta, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Menestyksellä tehtävien hoitaminen edellyttää kokemusta oppilashuollon tehtävistä ja valmiutta toimia eri yhteistyöverkostoissa. Rehtorin työ vaatii aktiivista viestintää oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa. Eduksi luetaan monipuoliset tietoviestintätaidot ja hyvä lukio-opetuksen tuntemus. Olet hakemamme henkilö, jos omaat hyvät vuorovaikutustaidot. Tueksi työhön saat ammattitaitoisen tiimin ja pääset johtamaan koulun toimintaa täysin uusissa tiloissa.

Kelpoisuusehdot määräytyvät opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998, 2 ja 3 §) mukaisesti”.

Työryhmä on painottanut valinnassaan em. mainittuja hakuilmoituksen kriteerejä. Sivistyslautakunnalle on esitetty kokouksessa 17.11.2020 § 74 kohdalla hakijoiden yksityiskohtaisempi vertailutaulukko, joka on julkisuuslain 24 § 1 mom. 29 kohdan perusteella salassa pidettävä. Oikaisuvaatimuksen hakija toi esille, että koulutoimistosta on ilmoitettu, että ansiovertailu on vielä kesken 30.11.2020. Koulutoimistosta on ilmoitettu, että ansiovertailutaulukon julkisuutta vielä selvitetään, ansiovertailun tekeminen ei ole ollut kesken. Valinta on perusteltu myös päätöksessä kattavasti. Sivistyslautakunta toteaa, että valinnassa on noudatettu avointa hallintotapaa.

Oikaisuvaatimuksessa hakija viittaa myös siihen, että hänellä on parhaat ansiot seuraavissa hakemuksessa mainituissa kohdissa: pedagoginen johtaminen, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden mukainen kehittäminen sekä kokemus oppilashuollon tehtävistä. Oikaisuvaatimuksen hakijalla on oman näkemyksen mukaan myös hyvä lukio-opetuksen tuntemus. Oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeassa siinä, että hänellä on vahvuutena hakemuksessa mainittuja kohtia. Hakukuulutuksessa painotetaan kuitenkin useampaa kohtaa ja työryhmä on tehnyt esityksensä lautakunnalle kokonaisuuden perusteella, jonka mukaan lautakunta on tehnyt yksimielisen päätöksen rehtorin virkaan valittavasta.

Tehtävään valitulla Mona Lotta Savinaisella täyttyi hakukuulutuksessa mainitut asiat, alempana lainaus sivistyslautakunnan kokouksen 17.11.2020 § 74 päätöstekstistä.

”Filosofian maisteri Mona Lotta Savinaisella on virkaan vaadittava ylempi korkeakoulututkinto, asianomaisen koulutusmuodon opettajan kelpoisuus, riittävä työkokemus opettajana, oppilaitoksen erinomainen suullinen ja kirjallinen taito. Valittavalla on opetushallituksen hyväksymien perusteiden mukainen opetushallinnon tutkinto. Hän työskentelee tällä hetkellä Porvoon kaupungilla opetuksen suunnittelijan tehtävissä. Hän omaa erinomaiset vuorovaikutustaidot, on erinomainen viestijä ja omaa kokemusta lukio-opetuksesta. Mona Lotta Savinaisella on kokemusta oppilashuoltotyöstä Porvoon koulutuspalveluiden opetuksen suunnittelijan työn kautta ja opettajana toimiessaan. Mona Lotta Savinainen osoitti haastatteluissa vahvaa ja kehittävää otetta pedagogisesta johtamisesta”.

Sivistyslautakunta on vain lyhyesti perustellut miltä osin valittua pidettiin muita hakijoita ansioituneempana, koska toimieliin voi jättää virkavaalin perustelut ilmoittamatta.

45 §

Päätöksen perusteleminen

Päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Päätöksen perustelut voidaan jättää esittämättä, jos:

1) tärkeä yleinen tai yksityinen etu edellyttää päätöksen välitöntä antamista;

2) päätös koskee kunnallisen monijäsenen toimieliimen toimittamaa vaalia;

3) päätös koskee vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista tai sellaisen edun myöntämistä, joka perustuu hakijan ominaisuuksien arviointiin;

4) päätöksellä hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista eikä muilla ole oikeutta hakea päätökseen muutosta; taikka

5) perusteleminen on muusta erityisestä syystä ilmeisen tarpeetonta.

Perustelut on kuitenkin 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa esitettävä, jos päätös merkitsee olennaista muutosta vakiintuneeseen käytäntöön.

Oikaisuvaatimuksen hakija viittaa myös siihen, että virkaan valitulla ei ole kokemusta peruskoulun tai lukion pedagogisesta johtamisesta. Hakuilmoituksessa (liitteenä) ei mainita erikseen peruskoulua tai lukio-opetusta pedagogisen johtamisen osalta, vaan siinä mainitaan pedagogisesta johtamisesta lauseen verran, seuraavasti *”Rehtorin tehtävänä on johtaa koulun pedagogista toimintaa”*. Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksesta 14.12.1998 2-3 § määrittelee rehtorin kelpoisuusvaatimukset, jotka virkaan valitulla täyttyy. Oikaisuvaatimuksessaan hakija viittaa myös päätösehdotuksen esittelijän epäselvyyteen. Sivistyslautakunta toteaa, että sivistyslautakunnan kokouksen 17.11.2020 § 74 esittelijänä on pöytäkirjassa mainittu selkeästi vs. sivistysjohtaja. Päätösehdotuksessa lukee, että työryhmä esittelee esityksen sivistyslautakunnalle. Tämä on luontevaa, koska sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.9.2020 §55 valinnut työryhmän valmistelemaan

hakukuulutuksen ja toteuttamaan haastattelut. Sivistyslautakunnan kokouksen 17.11.2020 esityslista on lähetetty keskiviikkona 11.11.2020 Työryhmän esitys virkaan valittavasta on tehty haastattelujen toteuttamisen jälkeen 16.11.2020.

Oikaisuvaatimuksen hakija viittaa myös siihen, että hänen laajan kokemuksensa ja pitkä työhistorian jättäminen huomioimatta antaa syyn olettaa ikäsyryjintää. Sivistyslautakunta toteaa, että hakijan laaja kokemus ja pitkä työhistoria on huomioitu valintapäätöstä tehtäessä, mutta valintapäätökseen vaikuttaa hakukuulutuksessa esiin nostetut asiat ja niiden kokonaisuus. Mainittakoon, että kokemuksella on merkitystä tehtävään valittaessa, mutta se ei ole yksinomaan ainoa kriteeri ja sitä ei olla erikseen mainittu ko. viran hakuilmoituksessa. Sivistyslautakunta näkee oikaisuvaatimuksen tekijän ikäsyryjintä oletuksen perusteettomana. Sivistyslautakunta toteaa, että päätös ei ole lainvastainen, eikä päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Sivistyslautakunta toteaa, että oikaisuvaatimus hylätään, eikä oikaisuvaatimuksen tehnyttä Arto Juntusta valita ko. virkaan Mona Lotta Savinaisen tilalle.

Asian valmistelija	vs sivistysjohtaja
Esittelijä	vs sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta hylkää Arto Juntusen oikaisuvaatimuksen Maiju Lassilan koulun rehtorin valintaa koskien.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
